

Systembolaget är ett statligt ägt bolag som sedan 1955 har detaljhandelsmonopol på försäljning av sprit, vin och starköl i Sverige. Verksamheten, som omfattar cirka 4 000 anställda, bedrivs via 412 butiker och 520 ombud.

Delårsrapport januari – september 2009

Delårsperioden januari – september 2009

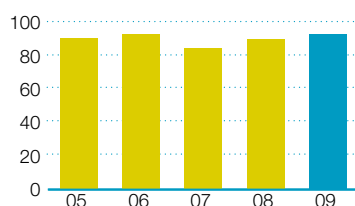
- Ålderskontrollen uppgick till 93 (90)¹ procent.
- Opinionsmätningar visade att 66 (63) procent av medborgarna vill behålla Systembolagets monopol.
- Systembolagets försäljningsvolym uppgick till 334,9 (310,7) miljoner liter, en ökning med 7,8 procent. Omräknat till ren alkohol var ökningen 8,0 procent.
- Intäkterna för koncernen ökade till 16 868 (15 371) MSEK, en ökning med 9,7 procent.
- Rörelseresultatet för koncernen uppgick till 249 (145) MSEK.
- Koncernens totalresultat för perioden uppgick till 235 (710) MSEK. I jämförelsesiffran ingår reavinsten från försäljningen av Systembolaget Fastigheter AB med 573 MSEK.
- Koncernens resultat per aktie uppgick till 653 (1 972) kronor.
- Avkastning på eget kapital i koncernen uppgick under den senaste tolv månadersperioden till 12,5 procent, vilket överstiger kravet i ägardirektivet på 7,2 procent.

Tredje kvartalet juli – september 2009

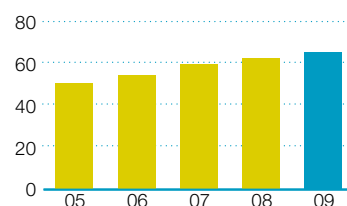
- Ålderskontrollen uppgick till 93 (91) procent.
- Opinionsmätningar visade att 66 (63) procent av medborgarna vill behålla Systembolagets monopol.
- Systembolagets försäljningsvolym uppgick till 122,9 (111,4) miljoner liter, en ökning med 10,3 procent. Omräknat till ren alkohol var ökningen 10,4 procent.
- Koncernens intäkter ökade till 6 078 (5 415) MSEK, en ökning med 12,2 procent.
- Rörelseresultatet i koncernen uppgick till 162 (114) MSEK.
- Koncernens totalresultat för perioden uppgick till 136 (110) MSEK.
- Koncernens resultat per aktie uppgick till 378 (306) kronor.

1 Siffror inom parentes avser motsvarande period föregående år om inget annat framgår

Ålderskontroll januari – september, (%)

Opinionsindex januari – september, (%)

VD har ordet

Efter att ha deltagit i ett flertal internationella möten inom området alkohol och folkhälsa har jag fått en något osvensk känsla av att Systembolaget förmodligen är en av världens bästa detaljhandelskedjor för alkoholdrycker. Den kvalitet och det helhetsansvar vi står för är unikt i världen och det är en insikt som både förpliktigar och inspirerar.

En nyckel till framgång i vår verksamhet handlar om det goda kundmötet. För Systembolaget handlar det om att skapa en relation som visar respekt för kundens behov, något som också stärker trovärdigheten i vårt alkoholpolitiska uppdrag.

Enligt SIFOs mätning av opinionsindex uppskattar två av tre kunder Systembolagets arbete med ansvarsfull försäljning och god service. Mätningarna sker varje månad och så här gott resultat har vi aldrig haft.

För att säkerställa att ålderskontrollen fungerar genomförs löpande testköp i samtliga systembutiker. Under tidsperioden januari – september begärdes legitimation på 93 procent av kontrollköpen, vilket är ett fantastiskt bra resultat, men målet är naturligtvis 100 procent.

Under perioden januari - september ökade försäljningen med 8,0 procent, omräknat i ren alkohol. Försäljningsvolymen var 334,9 miljoner liter, vilket är en ökning med 7,8 procent jämfört med motsvarande period 2008.

Trots Systembolagets försäljningsökning har den totala alkoholkonsumtionen enligt SoRAD² minskat, huvudsaken är att resandeförseln minskat kraftigt.

I mars 2008 inleddes ett samarbete mellan alkoholmonopolen i Sverige, Finland, Norge, Island och Färöarna. Målet med samarbetet är att tillsammans arbeta för en miljömässigt, socialt och etiskt hållbar dryckesleverantörskedja. Det nordiska samarbetet inom CSR har nu utvecklat en gemensam CSR-plattform för en hållbar dryckesleverantörskedja, slutfört arbetet med en nordisk uppförandekod samt färdigställt en verksamhetsplan och budget för 2010. Samtliga dokument plus en VD-rapport för det gångna årets nordiska CSR-samarbete godkändes vid ett nordiskt VD-möte på Island den 30 september.

Under hösten har vi byggt om våra överdiskbutiker i Skogås, Tidaholm, Lerum och Lomma till självbetjäningsbutiker. I Falun, Väla och Helsingborg har vi byggt om för att underlätta och göra det enklare för våra kunder. Att modernisera butikerna och införa självbetjäning är en naturlig utveckling för Systembolaget och vi vet att våra kunder uppskattar det.

Det är en inspirerande utmaning att ytterligare stärka oss i rollen som ett ansvarsfullt, effektivt och serviceorienterat företag.

Magdalena Gerger
Verkställande direktör

2 Centrum för socialvetenskaplig alkohol- och drogforskning vid Stockholms Universitet

Kontaktinformation

Lennart Agén
Press- och informationschef
Telefon 08-503 327 00

Anders Söderlund
Ekonomidirektör
Telefon 08-503 329 22

Kommande rapporttillfällen

12 februari 2010

Bokslutskommuniké 2009

30 april 2010

Delårsrapport januari – mars 2010

13 augusti 2010

Delårsrapport januari – juni 2010

29 oktober 2010

Delårsrapport januari – september 2010

15 februari 2011

Bokslutskommuniké 2010

Systembolaget AB, Organisationsnummer: 556059-9473 **Postadress:** 103 84 Stockholm **Besöksadress:** Kungsträdgårdsgatan 14
Telefon: 08-503 300 00 **Fax:** 08-503 310 00 **www.systembolaget.se**

Verksamhet

Systembolaget AB är ett statligt ägt aktiebolag som bedriver detaljhandelsförsäljning av spritdrycker, vin och starköl till allmänheten i Sverige. Systembolagets uppdrag är att bidra till att begränsa medicinska och sociala alkoholskador och därigenom förbättra folkhälsan. Detaljhandelsmonopolets viktigaste roll är att hålla nere den totala alkoholkonsumtionen genom att begränsa tillgängligheten till alkohol via kontroll av butiksnet och öppettider.

En annan viktig funktion är att undvika att försäljningen drivs upp av vinstintressen och att därigenom minska alkoholkonsumtionen och de alkoholrelaterade problemen. Verksamheten bedrivs via 412 butiker i 288 av Sveriges 290 kommuner. Under årets första nio månader har en butik nyetablerats och ytterligare 19 butiker har ställts om till självbetjäning. Nu har totalt 352 av butikerna denna försäljningsform. Utöver butikerna finns 520 ombud runt om i Sverige, där kunderna kan beställa varor för avhämtning.

Mål och måluppfyllelse

Enligt ägardirektivet ska avkastningen på eget kapital uppgå till 4 procentenheter över den tioåriga obligationsräntan. Per sista september 2009 innebar det att kravet på avkastning uppgick till 7,2 procent. Avkastningen på eget kapital under den senaste tolv månadersperioden uppgick till 12,5 (9,6) procent. Soliditeten ska enligt direktivet uppgå till cirka 35 procent. Soliditeten per den sista september uppgick till 47,1 (47,8) procent. Jämförelsesiffrorna är exklusive försäljningen av Systembolaget Fastigheter AB.

Ålderskontroll

Ålderskontrollen mäter andelen tillfällen då legitimation har begärts vid kontrollköp i procent av totalt antal kontrollköp genomförda av personer i åldersgruppen 20–24 år. Ålderskontrollindex ökade med tre procentenheter under årets tre första kvartal jämfört med samma period 2008. Legitimation begärdes vid 93 procent av kontrollköpen, vilket är högre än målsättningen. Resultatet är följden av ett

långsiktigt och framgångsrikt arbete för att säkerställa att personer under 20 år inte ska handla alkohol.

Opinionsindex

Opinionen för Systembolaget och detaljhandelsmonopolet är fortsatt stark. Opinionsindex mäter hur stor andel av Sveriges befolkning som vill behålla Systembolaget och monopolet för försäljning av starköl, vin och sprit. Systembolagets sociala uppdrag är det viktigaste skälet till att medborgarna önskar behålla Systembolaget. Under de tre första kvartalen låg index på 66, en uppgång med tre procentenheter jämfört med samma period föregående år.

NKI

Mäts och redovisas en gång per år.

NMI

Mäts och redovisas en gång per år.

Handelsmarginal exklusive alkoholskatt

Systembolaget tillämpar en prissättningsmodell som bygger på

- en uppdelning av dryckerna i fyra kategorier
- ett gemensamt procentuellt påslag på inköpspriset exklusive alkoholskatt
- ett grundläggande fast påslag i kronor per enhet för tre av dryckeskategorierna (alkoholfritt undantaget)
- en förpackningsrelaterad korrigeringsfaktor per enhet

Modellens utformning innebär att en prisjustering från leverantör endast påverkar den del av priset som det procentuella påslaget genererar. De genomsnittliga inköpspriserna per liter (exkl. alkoholskatt) har ökat med 4,3 procent till och med september 2009 jämfört med motsvarande period föregående år, medan den genomsnittliga bruttovinsten per liter har ökat 1,7 procent. Detta resulterade i en lägre handelsmarginal under årets tre första kvartal jämfört med föregående år.

Operativa nyckeltal

	jul–sep 2009	jul–sep 2008	jan–sep 2009	jan–sep 2008	helår 2008	målnivå 2009	målnivå 2010
Ålderskontroll %	93	91	93	90	90	91	93
Opinionsindex %	66	63	66	63	64	64	60
Nöjd kund-index (NKI)	–	–	–	–	77	77	75
Nöjd medarbetar-index (NMI)	–	–	–	–	74	74	73
Handelsmarginal exkl. alkoholskatt %	22,2	22,6	22,3	22,9	22,6	22,3	23,0

Marknad och försäljning

Systembolagets försäljningsvolym ökade under perioden med 24,2 miljoner liter till totalt 334,9 miljoner liter, vilket är en ökning med 7,8 procent jämfört med 2008. Försäljningsvolymen av vin ökade med 9,5 procent medan starköl och sprit ökade med 6,9 respektive 5,1 procent. Omräknat till ren alkohol uppgick den totala försäljningsökningen till 8,0 procent.

Försvagningen av den svenska kronan har ökat Systembolagets försäljning. Svenskar åker i mindre utsträckning utomlands för att handla alkohol samtidigt som gränshandeln från våra nordiska grannländer ökar.

Trots att Systembolagets försäljning har ökat är den samlade bedömningen av SoRAD att alkoholkonsumtionen i Sverige ligger på en oförändrad nivå. SoRADs mätningar för 12-månadersperioden juli 2008 – juni 2009 visar att den totala konsumtionen uppgick till 9,4 liter per invånare 15 år och över vilket är en minskning med tre procent jämfört med perioden juli 2007 – juni 2008.

Utvecklingen med gradvis fallande konsumtion drivet av påtagligt minskande införsel är positiv ur ett folkhälso-perspektiv. Den andel av alkoholen som konsumeras i Sverige och som är inköpt på Systembolaget är nu den högsta sedan SoRAD inledde sina mätningar i mitten av 90-talet.

Statistik avseende konsumtionen under det tredje kvartalet 2009 finns ännu inte tillgänglig.

Antalet kunder hos Systembolaget ökade under de tre första kvartalen med 5,6 procent till 84 miljoner.

Säsongseffekter

Försäljningen är högre mot veckosluten samt under slutet av varje månad. De största försäljningstopparna uppstår inför större helger såsom påsk, midsommar, jul och nyår. Därutöver är försäljningen som högst under sommarmånaderna juni till och med augusti.

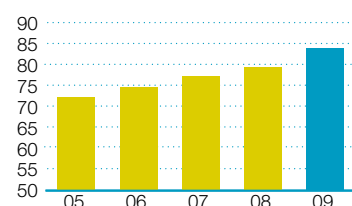
Lagena

Totalt 26 medarbetare har sagts upp hos Systembolagets dotterbolag Lagena. Det innebär att företaget drar ner från 175 till 149 medarbetare. De första medarbetarna slutade sina anställningar i mitten på september och de sista slutar i november. Uppsägningarna utgör en del av ett omfattande besparingsprogram, där omförhandlingar av avtal för bland annat fastighet, truckar och emballage samt omfattande omförhandlingar med kundavtal ingår. Flera förbättringsprojekt har genomförts som på sikt ska medföra att Lagena blir mer effektivt och på så sätt långsiktigt konkurrenskraftigt.

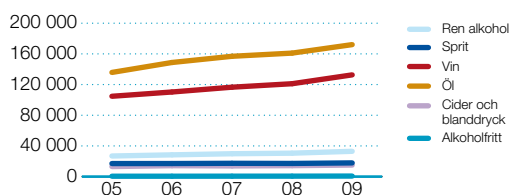
Försäljning drycker

1 000-tals liter	jul–sep 2009	jul–sep 2008	jan–sep 2009	jan–sep 2008	helår 2008
Sprit	5 119	4 758	14 412	13 704	19 101
Vin	47 429	42 550	132 653	121 108	166 471
Starköl	64 148	58 410	172 093	161 012	212 368
Cider och blanddrycker	5 881	5 440	15 044	14 285	18 467
Alkoholfritt	282	224	712	600	860
Summa försäljning drycker	122 859	111 382	334 914	310 709	417 267

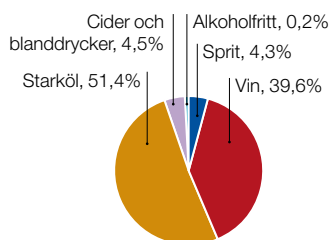
Kundbesök januari – september, (miljoner kunder)

Försäljningsvolym januari – september, (1 000-tals liter)

Försäljning i liter uppdelat på varugrupper januari – september, (%)

Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

I årsredovisningen för 2008 på sidan 68 finns en redovisning av styrelsens riskbedömning för moderbolaget och koncernen. Denna redovisning är i allt väsentligt överensstämmande med den bedömning som görs per 2009-09-30.

De största riskerna har nu liksom då identifierats inom personal och pensioner, förvaltning och placering samt anläggningstillgångar. Även komplexiteten till följd av hög grad av systemberoende och stora transaktionsvolym har identifierats som en kritisk risk. Styrelsen följer löpande upp effektiviteten i kontrollstrukturerna samt efterlevnaden av styrande dokument, process- och internkontrollbeskrivningar samt policys.

Ekonomisk utveckling januari – september 2009

Intäkter

Intäkterna ökade med 1 497 MSEK till 16 868 (15 371) MSEK. Omsättningsökningen är en följd av ökad försäljningsvolym och högre inköpspriser.

Rörelseresultat

Rörelseresultatet uppgick under perioden till 249 (145) MSEK vilket är en ökning med 104 MSEK. Rörelsemarginalen var 1,5 (0,9) procent.

Försäljningskostnaderna ökade med 102 MSEK till 1 625 (1 523) MSEK och utgörs till största delen av ökade IT-kostnader. Förändringen i försäljningskostnader förklaras även av ökade kostnader och avskrivningar för den nya kassalösningen, som togs i drift under 2008, samt för ombyggnad av överdiskbutiker till självbetjäningsbutiker.

Administrationskostnaderna minskade med 38 MSEK till 277 (315) MSEK. Minskningen förklaras huvudsakligen av att det i förra årets siffror ligger en kostnad för utfallet i skiljedomen gentemot V&S Vin & Sprit AB.

Rörelseresultatet har även påverkats av att Systembolaget Fastigheter AB avyttrades per 2008-03-31 och därmed inte genererat rörelseresultat till koncernen därefter.

Nyckeltal koncernöversikt

MSEK	jul-sep 2009	jul-sep 2008	jan-sep 2009	jan-sep 2008	helår 2008
Intäkter	6 078	5 415	16 868	15 371	21 296
Rörelseresultat	162	114	249	145	135
Rörelsemarginal, %	2,7	2,1	1,5	0,9	0,6
Resultat före skatt	182	149	308	774	833
Totalresultat för perioden	136	110	235	710	774
Avkastning på eget kapital, %	12,5	9,6 ²	12,5	9,6 ²	11,0 ²
Soliditet, %	47,1	47,8 ²	47,1	47,8 ²	30,8 ²
Investeringar	364	-26	47	287	545
varav investeringar i finansiella tillgångar ¹	301	-79	-171	26	40
Utdelning i % av periodens resultat	–	–	–	–	100
Medelantal anställda	3 224	3 223	3 161	3 183	3 232

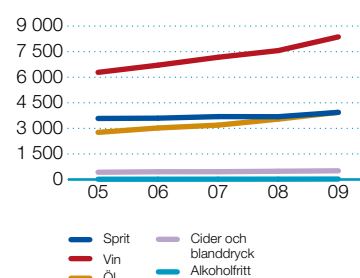
¹ Med investeringar i finansiella tillgångar avses ett netto av förvärv och försäljning. Principen för beräkning av investerat i finansiella tillgångar har ändrats per 2009-09. Jämförelsesiffrorna har uppdaterats.

² Jämförelsesiffrorna är exklusive fastighetsförsäljningen

Intäkter

MSEK	jul-sep 2009	jul-sep 2008	jan-sep 2009	jan-sep 2008	helår 2008
Sprit	1 399	1 278	3 939	3 685	5 187
Vin	2 969	2 628	8 368	7 565	10 617
Starköl	1 475	1 288	3 941	3 542	4 725
Cider och blanddrycker	198	185	510	484	629
Alkoholfritt	10	8	26	21	29
Summa försäljning drycker	6 051	5 387	16 784	15 297	21 187
Övriga varor och tjänster	27	28	84	74	109
Summa intäkter	6 078	5 415	16 868	15 371	21 296

Försäljning januari – september, (MSEK)

Finansnetto

Finansnettot uppgick under perioden till 59 (629) MSEK. I motsvarande period föregående år ingår försäljningen av Systembolaget Fastigheter AB som avyttrades per 2008-03-31 och vilket i koncernen utgjorde 573 MSEK.

Av periodens finansnetto utgörs 54 (39) MSEK av finansnettot från ränteportföljen samt likvida medel. Ökningen förklaras av en orealiserad marknadsvärdesökning i portföljen till följd av de sjunkande marknadsräntorna samtidigt som det omvända förhållandet gällde under föregående år då marknadsräntorna höjdes.

Finansnetto avseende pensionsförvaltningen uppgick till 5 (17) MSEK.

Totalresultat för perioden

Totalresultatet för perioden uppgick till 235 (710) MSEK vilket är en minskning med 475 MSEK. Periodens skattekostnad uppgick till 73 (64) MSEK.

Finansiell ställning

Koncernens balansomslutning uppgick till 4 467 MSEK, jämfört med 5 437 MSEK per den sista december 2008, det vill säga en minskning med 970 MSEK. Minskningen beror främst på betalning av kortfristiga skulder.

Kassaflöde

Kassaflödet från den löpande verksamheten

Kassaflödet från den löpande verksamheten uppgick till -725 (-685) MSEK.

Kassaflödet från investeringsverksamheten

Kassaflödet från investeringsverksamheten uppgick till -47 (311) MSEK. Av dessa avser 171 (-26) MSEK nettoinves-

teringar i finansiella tillgångar, medan nettoinvesteringar i materiella och immateriella anläggningstillgångar ingår med -218 (260) MSEK. I siffran för 2008 ingår även försäljningen av Systembolaget Fastigheter AB 597 MSEK.

Kassaflödet från finansieringsverksamheten

Kassaflödet från finansieringsverksamheten uppgick till -201 (-295) MSEK.

Periodens kassaflöde

Kassaflödet under årets tre första kvartal uppgick till -973 (-669) MSEK.

Ekonomisk utveckling juli – september 2009

Intäkter

Intäkterna ökade med 663 MSEK till 6 078 (5 415) MSEK. Omsättningsökningen är en följd av ökad försäljningsvolym och högre inköpspriser.

Rörelseresultat

Rörelseresultatet uppgick under perioden till 162 (114) MSEK vilket är en ökning med 48 MSEK. Rörelsemarginalen var 2,7 (2,1) procent.

Försäljningskostnaderna ökade med 43 MSEK till 534 (491) MSEK och utgörs till största delen av ökade personalkostnader. Förändringen i försäljningskostnader förklaras även av ökade kostnader och avskrivningar för den nya kassalösningen, som togs i drift under 2008, samt för ombyggnad av överdiskbutiker till självbetjäningsbutiker.

Administrationskostnaderna minskade med 7 MSEK till 75 (82) MSEK.

Kvartalsöversikt koncernen

MSEK	jan-mar 2009	jan-mar 2008	apr-jun 2009	apr-jun 2008	jul-sep 2009	jul-sep 2008
Intäkter	4 697	4 537	6 093	5 419	6 078	5 415
Kostnad för sålda varor	4 114	3 963	5 307	4 725	5 313	4 735
Rörelseresultat	-34	-30	121	61	162	114
Rörelsemarginal, %	-0,7	-0,7	2,0	1,1	2,7	2,1
Resultat före skatt	-16	554	142	71	182	149
Totalresultat för perioden	-7	547	106	53	136	110
Investeringar ¹	-386	34	69	279	364	-26
Medelantal anställda	3 003	3 039	3 253	3 307	3 224	3 223

¹ Med investeringar i finansiella tillgångar avses ett netto av förvärv och försäljning.

Totalresultat för perioden

Totalresultatet för perioden uppgick till 136 (110) MSEK vilket är en ökning med 26 MSEK. Periodens skattekostnad uppgick till 46 (39) MSEK.

Medarbetare

Under perioden uppgick medelantalet årsanställda i koncernen till 3 161 (3 183) och i moderbolaget till 2 966 (2 953).

CSR juli – september 2009

Försäljningen av ekologiska produkter fortsätter öka även under tredje kvartalet 2009. Jämfört med motsvarande period 2008 har försäljningen i liter ökat med 63,4 procent, varav vitt vin återigen står för den största procentuella ökningen. Ekologiska produkter utgör under perioden hela 1,79 procent av den totala försäljningen och det finns från och med 1 oktober 80 stycken ekologiska artiklar i Systembolagets fasta sortiment. Detta överstiger klart det tidigare satta målet för 2009 som är 60 stycken.

Den nordiska CSR-gruppen har under kvartalet uppdaterat den nordiska CSR-plattformen för en hållbar dryckesleverantörskedja, slutfört arbetet med en nordisk uppförandekod 2.0 och juridisk granskning av denna. Samtliga dokument plus en VD-rapport för det gångna årets nordiska CSR-samarbete godkändes vid ett nordiskt VD-möte på Island den 30 september.

Väsentliga händelser efter balansdagen

Inget väsentligt finns att rapportera.

Framtidsutsikter

Konjunkturedgången har inte påvisats påverka alkoholkonsumtionen men är fortsatt en stor osäkerhetsfaktor. Samtidigt gynnas den inhemska försäljningen av att svenskarna gör färre utlandsresor samt att gränshandeln ökat från våra nordiska grannländer till följd av den svaga kronkursen. Fortsatt osäkerhet kring den privata konsumtionen samt växelkursernas inverkan på resandet gör det svårt att prognostisera försäljningsvolym och intäkter.

Stora investeringar kommer fortsatt att genomföras under de kommande åren, bland annat kommer Systembolagets webb-tjänster att utvecklas.

Sammantaget bedöms att företaget kommer att klara ägarens krav på avkastning kommande verksamhetsår.

Moderbolaget

Moderbolagets rörelseresultat för årets tre första kvartal uppgick till 253 (100) MSEK. Det högre resultatet beror främst på den ökade försäljningsvolymen jämfört med föregående år. Trots den ökade försäljningen har personalkostnaden i butikerna legat kvar på ungefär samma nivå vilket är ett resultat av effektivisering av butiksarbetet samt att fler butiker byggts om till självbetjäning. Effektiviteten i butiksarbetet mäts genom nyckeltalet arbetsproduktivitet. Mätningar visar att effektiviteten har ökat med 6,0 procent under perioden jämfört med samma period 2008.

Moderbolagets investeringar uppgick fram till sista september till 41 (272) MSEK. Förändringen beror främst på försäljning av finansiella tillgångar.

Nyckeltal moderbolaget

MSEK	jul–sep 2009	jul–sep 2008	jan–sep 2009	jan–sep 2008	helår 2008
Nettoomsättning	6 078	5 415	16 868	15 371	21 296
Rörelseresultat	160	104	253	100	9
Rörelsemarginal, %	2,6	1,9	1,5	0,7	0,0
Resultat efter finansiella poster	179	136	309	747	723
Periodens resultat	133	99	234	695	687
Balansomslutning	3 696	4 086	3 696	4 086	4 611
Avkastning på eget kapital, %	13,3	35,5	13,3	35,5	46,3
Soliditet, %	38,4	48,5	38,4	48,5	30,1
Investeringar ¹	363	-29	41	272	431
Medelantal anställda	3 037	2 960	2 966	2 953	3 013

¹ Med investeringar i finansiella tillgångar avses ett netto av förvärv och försäljning

Rapport över totalresultat i sammandrag

Koncernen, MSEK		jul–sep 2009	jul–sep 2008	jan–sep 2009	jan–sep 2008	helår 2008
Intäkter		6 078	5 415	16 868	15 371	21 296
Kostnad för sålda varor		-5 313	-4 735	-14 734	-13 423	-18 597
Bruttoresultat		765	680	2 134	1 948	2 699
Övriga intäkter		89	82	259	260	345
Försäljningskostnader	2, 3	-534	-491	-1 625	-1 523	-2 146
Administrationskostnader	2, 3	-75	-82	-277	-315	-421
Övriga kostnader		-83	-75	-242	-225	-342
Rörelseresultat		162	114	249	145	135
Finansnetto		20	35	59	629	698
Resultat före skatt	4	182	149	308	774	833
Skatt		-46	-39	-73	-64	-59
Periodens resultat		136	110	235	710	774
Totalresultat för perioden		136	110	235	710	774
Resultat per aktie före och efter utspädning, SEK*		378	306	653	1 972	2 151
Antal aktier vid periodens slut		360 000	360 000	360 000	360 000	360 000
Genomsnittligt antal aktier under perioden		360 000	360 000	360 000	360 000	360 000

* Systembolaget har inte några konvertibla instrument, optioner eller teckningsoptioner, vilket medför att ingen utspädningseffekt uppstår.

Rapport över finansiell ställning i sammandrag

Koncernen, MSEK	09-09-30	08-09-30	08-12-31
Anläggningstillgångar			
Immateriella tillgångar	110	119	108
Materiella tillgångar	1 153	1 035	1 113
Finansiella tillgångar	1 919	1 616	1 776
Summa anläggningstillgångar	3 182	2 770	2 997
Omsättningstillgångar			
Varulager	881	797	787
Fordringar	168	162	151
Kortfristiga placeringar	41	304	334
Likvida medel	194	736	1 167
Summa omsättningstillgångar	1 284	1 999	2 439
Avyttringsgrupp avsedd för försäljning	1	1	1
Summa tillgångar	4 467	4 770	5 437
Eget kapital	2 103	2 578	2 069
Avsättningar			
Långfristiga avsättningar	–	1	–
Kortfristiga avsättningar	9	–	9
Summa avsättningar	9	1	9
Skulder			
Långfristiga skulder	183	180	198
Kortfristiga skulder	2 172	2 011	3 161
Summa skulder	2 355	2 191	3 359
Summa eget kapital och skulder	4 467	4 770	5 437

Rapport över förändring i eget kapital i sammandrag

Koncernen, MSEK	jan–sep 2009	jan–sep 2008	helår 2008
Ingående balans	2 069	2 163	2 163
Totalresultat för perioden	235	710	774
Utdelning	-201	-295	-868
Utgående balans	2 103	2 578	2 069

Rapport över kassaflöden i sammandrag

Koncernen, MSEK	jul–sep 2009	jul–sep 2008	jan–sep 2009	jan–sep 2008	helår 2008
Den löpande verksamheten					
Resultat före skatt	183	149	308	774	833
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet	46	21	148	-475	-476
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital					
Förändring av varulager	-4	94	-94	-14	-4
Förändring av fordringar	-3	32	-24	-15	17
Förändring av skulder	-628	-604	-989	-883	276
Kassaflöde från den löpande verksamheten efter förändring av rörelsekapitalet	-406	-308	-651	-613	646
Betald skatt	-9	-13	-74	-72	-70
Kassaflöde från den löpande verksamheten	-415	-321	-725	-685	576
Investeringsverksamheten					
Försäljning av dotterbolag	–	–	–	597	598
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	-50	-52	-189	-222	-363
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	0	0	0	1	1
Förvärv av immateriella tillgångar	-13	-1	-29	-39	-42
Förvärv/försäljning av finansiella tillgångar	-301	79	171	-26	-40
Förvärv av pensionstillgång	–	–	–	–	-100
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-364	26	-47	311	54
Finansieringsverksamheten					
Utdelning	–	–	-201	-295	-868
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	–	–	-201	-295	-868
Periodens kassaflöde	-779	-295	-973	-669	-238
Likvida medel vid periodens början	973	1 031	1 167	1 405	1 405
Likvida medel vid periodens slut	194	736	194	736	1 167

Resultaträkning i sammandrag

Moderbolaget, MSEK	Not	jul–sep 2009	jul–sep 2008	jan–sep 2009	jan–sep 2008	helår 2008
Nettoomsättning		6 078	5 415	16 868	15 371	21 296
Kostnad för sålda varor		-5 313	-4 735	-14 734	-13 423	-18 597
Bruttoresultat		765	680	2 134	1 948	2 699
Försäljningskostnader	2, 3	-532	-494	-1 608	-1 534	-2 244
Administrationskostnader	2, 3	-74	-82	-273	-316	-439
Övriga rörelseintäkter		1	0	1	2	2
Övriga rörelsekostnader		0	–	-1	–	-9
Rörelseresultat		160	104	253	100	9
Finansnetto	4	19	32	56	647	714
Resultat efter finansiella poster		179	136	309	747	723
Skatt		-46	-37	-75	-52	-36
Periodens resultat		133	99	234	695	687

Balansräkning i sammandrag

Moderbolaget, MSEK	09-09-30	08-09-30	08-12-31
Anläggningstillgångar			
Immateriella tillgångar	102	112	101
Materiella tillgångar	987	849	940
Finansiella tillgångar	1 335	1 124	1 172
Summa anläggningstillgångar	2 424	2 085	2 213
Omsättningstillgångar			
Varulager	881	796	786
Fordringar	156	165	111
Kortfristiga placeringar	41	304	334
Kassa och bank	194	736	1 167
Summa omsättningstillgångar	1 272	2 001	2 398
Summa tillgångar	3 696	4 086	4 611
Eget kapital	1 419	1 981	1 386
Avsättningar			
Långfristiga avsättningar	70	71	72
Kortfristiga avsättningar	9	–	9
Summa avsättningar	79	71	81
Skulder			
Långfristiga skulder	29	26	18
Kortfristiga skulder	2 169	2 008	3 126
Summa skulder	2 198	2 034	3 144
Summa skulder och eget kapital	3 696	4 086	4 611

Förändring i eget kapital i sammandrag

Moderbolaget, MSEK	jan–sep 2009	jan–sep 2008	helår 2008
Ingående balans	1 386	1 581	1 581
Periodens resultat	234	695	687
Utdelning	-201	-295	-868
Koncernbidrag	–	–	-20
Skatteeffekt koncernbidrag	–	–	6
Utgående balans	1 419	1 981	1 386

Noter

Not 1 Redovisningsprinciper

Koncernen

Koncernredovisningen för perioden fram till sista september 2009 har, i likhet med årsbokslutet för 2008, upprättats i enlighet med International Financial Reporting Standards (IFRS) såsom de antagits av EU och den svenska årsredovisningslagen. Moderbolagets redovisning har upprättats enligt årsredovisningslagen och Rådet för finansiell rapporterings RFR 2.2, Redovisning för juridiska personer.

Denna kvartalsrapport är upprättad i enlighet med IAS 34, Delårsrapportering och Bokföringsnämndens Allmänna Råd om frivillig delårsrapportering (BFNAR 2007:1).

Termen "IFRS" i detta dokument innefattar tillämpningen av såväl IAS och IFRS som tolkningar av dessa standarder vilka publicerats av IASB:s Standards Interpretation Committee (SIC) och International Reporting Interpretations Committee (IFRIC).

Koncernen använder sig av samma redovisningsprinciper såsom de har beskrivits i årsredovisningen för 2008,

sidorna 86–91, med följande undantag på grund av nya eller omarbetade standarder, tolkningar och förbättringar som antagits av EU och som ska tillämpas från och med 1 januari 2009. Endast de förändringar som har haft en effekt på koncernen omfattas av redogörelsen.

Omarbetad IAS 1 Utformning av finansiella rapporter

Standarden delar upp förändringar i eget kapital till följd av transaktioner med ägare och andra förändringar. Uppställningen över förändringar i eget kapital kommer endast att innehålla detaljer avseende ägartransaktioner. Därutöver introducerar standarden begreppet "Rapport över totalresultat" (statement of comprehensive income) som visar alla poster avseende intäkter och kostnader som tidigare redovisats i eget kapitalräkningen, antingen i en enskild uppställning, eller i två sammanhängande uppställningar. Koncernen har valt att presentera rapport över totalresultat i en enskild uppställning.

Not 2 Personalkostnader

Periodens totala personalkostnader uppgick till 1 041 (1 007)

MSEK i koncernen.

Not 3 Avskrivningar

	jul–sep 2009	jul–sep 2008	jan–sep 2009	jan–sep 2008	helår 2008
Koncernen, MSEK					
Byggnader och mark	3	3	7	7	9
Övriga materiella anläggningstillgångar	51	43	143	125	181
Immateriella tillgångar	6	7	27	22	36
Summa avskrivningar	60	53	177	154	226
Moderbolaget, MSEK					
Byggnader och mark	0	0	1	1	2
Övriga materiella anläggningstillgångar	49	41	137	119	162
Immateriella anläggningstillgångar	6	7	25	20	33
Summa avskrivningar	55	48	163	140	197

Not 4 Finansnetto

Finansnettot uppgick under årets nio första månader till 59 (629) MSEK. I finansnettot ingår i förra årets siffror realisationsresultatet från försäljningen av Systembolaget Fastigheter AB med 573 MSEK.

Stockholm den 30 oktober 2009
Systembolaget AB

Magdalena Gerger
Verkställande direktör

Granskningsrapport

Vi har utfört en översiktlig granskning av delårsrapporten för Systembolaget AB för perioden 1 januari 2009 till 30 september 2009. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att upprätta och presentera denna delårsrapport i enlighet med IAS 34 och Bokföringsnämndens Allmänna Råd om frivillig delårsrapportering (BFNAR 2007:1). Vårt ansvar är att uttala en slutsats om denna delårsrapport grundad på vår översiktliga granskning.

Vi har utfört vår översiktliga granskning i enlighet med Standard för översiktlig granskning SÖG 2410 *Översiktlig granskning av finansiell delårsinformation utförd av företagets valda revisor*. En översiktlig granskning består av att göra förfrågningar, i första hand till personer som är ansvariga för finansiella frågor och redovisningsfrågor, att utföra analytisk granskning och att vidta andra översiktliga granskningsåtgärder. En översiktlig

granskning har en annan inriktning och en betydligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt Revisionsstandard i Sverige RS och god revisionssed i övrigt har. De granskningsåtgärder som vidtas vid en översiktlig granskning gör det inte möjligt för oss att skaffa oss en sådan säkerhet att vi blir medvetna om alla viktiga omständigheter som skulle kunna ha blivit identifierade om en revision utförts. Den uttalade slutsatsen grundad på en översiktlig granskning har därför inte den säkerhet som en uttalad slutsats grundad på en revision har.

Grundat på vår översiktliga granskning har det inte kommit fram några omständigheter som ger oss anledning att anse att delårsrapporten inte, i allt väsentligt, är upprättad för koncernens del i enlighet med IAS 34 och BFNAR 2007:1 samt för moderbolagets del i enlighet med BFNAR 2007:1.

Stockholm den 30 oktober 2009

Ernst & Young AB

Torsten Lyth
Auktoriserad revisor

Filip Cassel
Auktoriserad revisor
Förordnad av Riksrevisionen

Uppdrag

Statens ägardirektiv anger att Systembolagets ensamrätt på detaljhandeln med alkoholhaltiga drycker har ett socialpolitiskt syfte och att ensamrätten begränsar alkoholens tillgänglighet genom kontroll av butiksetableringar och öppettider, samt genom försäljningsregler.

Direktivet innebär bland annat att vinstmaximering inte ska eftersträvas. Verksamheten skall bedrivas ekonomiskt effektivt. När handelsmarginalen fastställs skall bolaget beakta att kostnaderna täcks och att staten får avkastning i enlighet med ägarens avkastningskrav. Avkastningen på det egna kapitalet ska på lång sikt motsvara den tioåriga obligationsräntan med ett tillägg av fyra procentenheter.

Om avkastningen varaktigt överstiger avkastningsmålet ska detta på sikt komma kunderna till godo genom att handelsmarginalen justeras nedåt.

Definitioner

Arbetsproduktivitet

Antal hanterade arbetsenheter (förpackningar efter viktning per varugrupp) per dagsverke (8 mantimmar). Mäts och redovisas varje försäljningsdag.

Avkastning på eget kapital

Periodens resultat (rullande tolv månader) i procent av genomsnittligt eget kapital de senaste tolv månaderna.

Genomsnittligt antal aktier

Genomsnittet av antal aktier i början och i slutet av perioden.

Handelsmarginal exklusive alkoholskatt

Bruttoresultat i procent av intäkterna exklusive alkoholskatt. Mäts och redovisas varje månad.

Handelsmarginal inklusive alkoholskatt

Bruttoresultat i procent av intäkterna. Mäts och redovisas varje månad.

Intäkter

Intäkter omfattar intäkter från sålda varor och utförda tjänster som ingår i Systembolagets huvudverksamhet.

Medelantal anställda

Antalet arbetade timmar dividerat med normal årsarbets-tid.

Nöjd-kund-index (NKI)

Mäts och redovisas en gång per år.

Nöjd-medarbetar-index (NMI)

Mäts och redovisas en gång per år.

Opinionsindex

Opinionsindex mäter hur stor andel av Sveriges befolkning som vill behålla Systembolaget och monopolen för försäljning av starköl, vin och sprit. Intervjupersonerna får ta ställning till frågan:

Tycker du att man ska behålla Systembolaget och monopolen på försäljningen av starköl, vin och sprit eller vill du att starköl, vin och sprit ska säljas i andra butiker?

Systembolaget anlitar ett externt undersökningsföretag för genomförande av undersökningen. Totalt intervjuas 1 500 slumpmässigt utvalda personer i åldern 15–74 år varje månad. Opinionsindex mäts och redovisas varje månad.

Resultat per aktie

Årets resultat dividerat med genomsnittligt antal aktier.

Rörelsemarginal

Rörelseresultat i procent av intäkterna.

Soliditet

Eget kapital i procent av balansomslutningen.

Utdelning i procent av periodens resultat

Utdelning i procent av koncernresultat efter skatt.

Ålderskontroll

Ålderskontrollen mäter andelen tillfällen då legitimation har begärts i procent av antal kontrollköp. Kontrollköpen genomförs av personer i åldersgruppen 20–24 år. Systembolaget anlitar ett externt undersökningsföretag för genomförande av köpen. Totalt genomförs cirka 6 000 kontrollköp under ett år. Ålderskontrollen mäts och redovisas varje månad.